

Schriftelijke vragen art. 33

Indiener: Partij van de Arbeid – Rob Hofman

Datum indiening vraag: 08-01-2026

Datum verzending antwoord: 27-01-2026

Onderwerp: Schooladvies vervolgonderwijs – onder advisering

In november 2025 bleek uit een onderzoek vanuit DUO (*“Meiden op Achterstand/ verschil in schooladvies tussen jongens/ en meiden”*) dat meiden in het laatste jaar van het basisonderwijs in het nadeel zijn bij advisering over vervolgonderwijs, en dat dit verschil bovendien toeneemt. Voor de duidelijkheid, het gaat om de uitkomst van wetenschappelijk onderzoek, waarbij jongens en meiden met vergelijkbare capaciteiten en kenmerken met elkaar zijn vergeleken.

Uit eerder onderzoek (oa *Erasmus School of Economics, 2019*) bleek al dat kinderen uit gezinnen met lagere inkomens een lager advies krijgen dan uit de eindtoets rolt.

Vanzelfsprekend vindt de Partij van de Arbeid onder advisering onaanvaardbaar.

We hebben hierover daarom al eerder vragen gesteld (*schriftelijke vragen, april 2021*) ook omdat gemeente Berkelland toen verscheen in de landelijke “top-3 van onder advisering”; dit terwijl het gaat over de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen.

Vraag:

Wat is in Berkelland gebeurd naar aanleiding van de eerdere aandacht voor onder advisering in Berkelland ?

(De antwoorden op onze vragen toen gaven aan dat het onderwerp belangrijk werd gevonden en het college zegde toe dat het onderwerp zou worden geagendeerd in het overleg met de scholen (OGOO) en dat de besturen om een reactie zou worden gevraagd)

Antwoord:

Naar aanleiding van de schriftelijke vragen 2021 is het onderwerp onder advisering een punt van aandacht bij zowel bestuurlijk als ambtelijk overleg met scholen. Om onder advisering tegen te gaan, zetten schoolbesturen in op professionalisering van leerkrachten en het gebruik van objectieve leerlingvolgsystemen om de subjectiviteit van het advies te minimaliseren.

Vraag:

Wat ziet het college als oorzaken van

- onder advisering van meisjes ?
- onder advisering van leerlingen uit gezinnen met lage inkomens, zowel in het algemeen als de slechte score in Berkelland ?

Antwoord:

Onderzoek toont aan dat er in Nederland sprake is van onder advisering. Uit een literatuurstudie van het Verwey-Jonker Instituut en Movisie blijkt dat er in Nederland echter weinig bekend is over de oorzaken van onder advisering. Dit jaar worden resultaten verwacht van een onderzoek door de Open Universiteit naar de

Schriftelijke vragen art. 33

objectiviteit van schooladviezen. Het college kijkt uit de resultaten van dit onderzoek dat meer inzicht zou kunnen geven in één van de mogelijke oorzaken van onder advisering.

Vraag:

Kent het college het actuele “Berkellandse” beeld van

- onder advisering van meiden ?
- onder advisering van kinderen uit het gezinnen met lagere inkomens, ook in relatie tot de eerdere slechte score op dit punt ?

Zo ja, wil het college de inzichten delen met de raad ? .

Zo nee, wil het college dit onderzoeken en de raad informeren over de bevindingen ?

Antwoord (in te vullen door college):

Wetenschappers van de Erasmus School of Economics hebben in 2020 een interactieve kansenkaart op internet gepubliceerd. Deze kaart toont gegevens over schooladviezen en vergelijkt deze adviezen met andere gemeenten. Het zijn losse inzichten die, afzonderlijk van elkaar, geen compleet en actueel beeld geeft van onder- danwel over advisering en de oorzaken daarvan.

Om toch een beeld te krijgen gaat het college aandacht vragen voor de overgang van primair onderwijs (PO) naar voortgezet onderwijs (VO) op de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Hierbij wordt opgemerkt dat de onderwijspartners de problematiek moeten herkennen om tot een OOGO te komen.

Vraag:

Wat zijn -volgens het college- de taken en verantwoordelijkheden van het college ten aanzien van beide vormen van onder advisering , en gegeven de volgende feiten

- onder advisering van meiden neemt toe
- er is, of was in 2021, in Berkelland vaker sprake van onder advisering bij leerlingen uit gezinnen met lagere inkomens dan in de meeste andere gemeenten

Antwoord:

Juridisch gezien heeft het college geen directe taak of bevoegdheid met betrekking tot de advisering van leerlingen. Dit is een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen en de bij hen werkzame leerkrachten.

Toch zijn er mogelijkheden voor het college om te sturen op onder advisering:

- *regierol Onderwijsachterstandenbeleid (OAB): Op basis van artikel 165 WPO is de gemeente verantwoordelijk voor het voeren van overleg met schoolbesturen over het bestrijden van onderwijsachterstanden. Onder advisering kan hierbij als thema worden geagendeerd als het de kansengelijkheid belemmert.*
- *Lokale Educatieve Agenda (LEA): De gemeente faciliteert het platform (OOGO) waarbinnen afspraken over de overgang van PO naar VO worden gemaakt.*

Schriftelijke vragen art. 33

- *Zorgplicht Inclusiviteit: Vanuit de Jeugdwet en het IHP heeft de gemeente een inspanningsverplichting om barrières voor de ontwikkeling van kinderen weg te nemen.*

Vraag:

Zijn er –naast meisjes en kinderen uit gezinnen met laag inkomen- nog meer aandachtsgroepen waarbij (mogelijk) meer of vaker dan gemiddeld sprake is van onder advisering en zo ja welke zijn dat ?

Antwoord:

Zie antwoord vraag 2.

Vraag:

Heeft het college regelmatig overleg met de schoolbesturen over deze toenemende onder advisering, die inhoudt dat onvoldoende recht wordt gedaan aan de capaciteiten van onze jonge en lerende inwoners ?

- Zo nee, is het college voornemens dit te doen ?
- Zo ja, wil het college de resultaten delen met de raad ?

Antwoord:

Ja, het college voert regelmatig overleg met de schoolbesturen waarbij het onderwerp kansengelijkheid en (onder) advisering de aandacht heeft. Uit deze overleggen komt het beeld naar voren dat er, in vergelijking met acht jaar geleden, aanzienlijke stappen zijn gezet in de professionalisering van het adviesproces. Desalniettemin erkent het college dat dit een thema van de lange adem is. De materie is complexer dan een enkelvoudige statistische weergave suggereert.

Zoals eerder aangegeven gaat het college aandacht vragen voor de overgang van primair onderwijs (PO) naar voortgezet onderwijs (VO) op de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Het college is bereid om deze voortgang met de raad te delen.

Vraag:

Berkelland wil een inclusieve gemeente zijn. Oa het Integraal Huisvestingsplan (IHP, vastgesteld 1 april 2025) geeft aan dat kinderen met een hogere ondersteuningsbehoefte binnen school worden begeleid. In een bijlage bij het IHP zijn “..een visie en thema’s voor een ontwikkelagenda voor ...inclusiever onderwijs..” opgenomen.

Is passende aandacht voor onder advisering volgens het college onderdeel van deze beoogde inclusie ?

Antwoord:

Ja. Inclusie betekent dat elk kind thuisnabij onderwijs volgt dat maximaal aansluit bij de cognitieve en sociaal-emotionele capaciteiten. Passende aandacht voor onder advisering hoort daar zeker bij.

Vraag:

Schriftelijke vragen art. 33

Welke stappen zijn al gezet met de genoemde inclusie agenda, vooral op het gebied van onder advisering ?

Antwoord:

De portefeuillehouder onderwijs gaat regelmatig in gesprek met schoolbesturen waarbij inclusief onderwijs altijd een onderdeel van de agenda vormt. Ook de portefeuillehouder onderwijshuisvesting stelt kritische vragen bij stichten en renoveren/verbouwen van onderwijsvoorzieningen en stuurt daarmee op inclusiever onderwijs bij de (regievoerende) schoolbesturen. Tot slot gaat het college aandacht vragen voor de overgang van primair onderwijs (PO) naar voortgezet onderwijs (VO) op de Lokale Educatieve Agenda (LEA).